

Br: 01/12-245/21

Brisel, 25. mart 2021.

Predmet: Komisija usvojila Strategiju EU o pravima djeteta i Evropsku garanciju za djecu

*Evropska komisija je 24. marta 2021. godine usvojila prvu sveobuhvatnu **Strategiju EU o pravima djeteta**, kao i **Preporuku Savjeta kojom se uspostavlja Evropska garancija za djecu**, u cilju promovisanja jednakih mogućnosti za djecu koja su u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti.*

Za potrebe izrade obje inicijative, Komisija je u saradnji sa vodećim organizacijama za prava djeteta, između ostalog, prikupila i stavove više od 10.000 djece iz EU, ali i djece koja žive izvan njenih granica.

Strategija EU o pravima djeteta (*EU strategy on the rights of the child*) definiše setove ciljanih akcija datih u okviru ukupno šest tematskih cjelina. Ove tematske cjeline su zapravo prioriteti za djelovanje EU u ovoj oblasti u narednim godinama, i to:

- Učešće djece u političkom i demokratskom životu: Evropska unija koja podstiče djecu da budu aktivni građani i članovi demokratskih društava;
- Socio-ekonomska uključenost djece, te uključenost u obrazovanje i zdravstvo: Evropska unija koja se bori protiv siromaštva, promoviše inkluzivna društva, obrazovne i zdravstvene sisteme;
- Borba protiv nasilja nad djecom i obezbjeđenje dječje zaštite: Evropska unija koja omogućava djeci da odrastaju u svijetu bez nasilja;
- Pravda prilagođena djeci: Evropska unija u kojoj pravosudni sistem podržava prava i potrebe djece;
- Digitalno i informaciono društvo: Evropska unija u kojoj djeca mogu bezbjedno da istražuju digitalno okruženje i iskoriste njegove mogućnosti;
- Globalna dimezija: Evropska unija koja podržava i štiti djecu, pa i tokom kriza i konflikata.

Da bi postigla sve ciljeve koji su postavljeni u Strategiji, Komisija će osigurati da prava djeteta budu integrisana u svim relevantnim politikama, zakonodavstvu i programima finansiranja EU.

Sprovođenje Strategije će se pratiti na nivou EU i na nacionalnom nivou u državama članicama, dok će Komisija izvještavati o napretku na godišnjem Forumu EU za prava djeteta. Evaluacija Strategije će se sprovesti 2024. godine. U evaluaciji će se čuti i glas djece.

Direktno se nadovezujući na Strategiju ili preciznije na njenu drugu tematsku cjelinu - Socio-ekonomska uključenost djece, te uključenost u obrazovanje i zdravstvo, Komisija je izradila Evropsku garanciju za djecu. **Evropska garancija za djecu** (*European Child Guarantee*) je inicijativa kojom Komisija pruža smjernice državama članicama kako da najranjivija djeca u EU imaju pristup zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, uslugama brige o djeci, adekvatnim uslovima stanovanja i kvalitetnoj ishrani, odnosno kako da se osigura progresivno ostvarivanje prava djece u Evropi. Komisija se obavezala da će prekinuti ciklus siromaštva i isključenosti sprovođenjem programa „Garancija za djecu“, što je u direktnoj vezi sa jednim od ciljeva

Evropskog stuba socijalnih prava, odnosno njegovim 11. načelom – Briga o djeci i podrška djeci.

Evropskom garancijom za djecu, državama članicama se preporučuje da najranjivijoj kategoriji djece obezbjede besplatan i efikasan pristup osnovnim potrebama, odnosno da obezbjede:

- obrazovanje i brigu u najranijoj dobi;
- obrazovanje i školske aktivnosti - na primjer, odgovarajuću opremu za učenje na daljinu i školska putovanja (izlete);
- najmanje jedan zdrav obrok svakog dana u školi; i
- zdravstvenu zaštitu - na primjer, omogućiti pristup ljekarskim pregledima.

Ove usluge bi trebale biti besplatne i lako dostupne posebno najranjivijoj djeci.

Komisija je pozvala vlade država članica da usvoje pomenuti prijedlog Preporuke Savjeta kojim se uspostavlja „Garancija za djecu“, te da šest mjeseci po njenom usvajanju, dostave Komisiji akcijske planove za njeno sprovođenje. Napredak u sprovođenju „Garancije za djecu“ će pratiti Komisija posredstvom Evropskog semestra.

Za finansiranje aktivnosti predloženih ovom inicijativom državama članicama su dostupni fondovi EU, tačnije Evropski socijalni fond plus (ESF+), u okviru kojeg se finansiraju projekti kojima se proviše socijalna inkluzija, borba protiv siromaštva i ulaganje u ljude, ali i Evropski fond za regionalni razvoj (ERDF). Dostupni su i ostali fondovi i programi EU koji se mogu koristiti u svrhu postizanja dječjih prava, poput Erasmus+, Horizon2020, Instrumenta EU za oporavak i otpornost (*Recovery and Resilience Facility*), Evropskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EAFRD), REACT-EU, te InvestEU.

Takođe, u kontekstu priprema za program „Garancija za djecu“, podsjećamo da je Komisija u partnerstvu sa UNICEF-om krajem 2020. godine odlučila pilotirati i provjeriti izvodljivost ovog programa u sedam država članica EU – Hrvatskoj, Bugarskoj, Njemačkoj, Grčkoj, Italiji, Litvaniji i Španiji. Riječ je o 24-mjesečnom pilot programu „Testiranje Garancije za djecu u državama članicama EU-a“ koji će doprinijeti razvoju okvira Garancije za djecu na nivou EU, te predstaviti inovativne pristupe i razviti nacionalne akcijske planove za smanjenje dječjeg siromaštva i rješavanje sistemskog nepovoljnog položaja djece u pomenutih sedam država članica.

S obzirom da je riječ o dva obimnija dokumenta (Strategija EU o pravima djeteta i Garancija za djecu), ne šaljemo ih u prilogu, već upućujemo na veb stranicu Generalnog direktorata za zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluziju EK (DG EMPL) <https://ec.europa.eu/social/home.jsp>, ali i link na kojem se ista mogu preuzeti u pdf formatu <https://europa.eu/!Pj79Qn>.

(KRSTAJIĆ)

Dostavljeno:
u MVP: KAM, GS, GDEU
van MVP: KGP-KEI, MFSS, MER